

MEMÒRIA

DE LES TASQUES REALITZADES PEL LABORATORI DE PSICOLOGIA EXPERIMENTAL DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA DURANT EL CURS DE 1922-23

Segons les *Bases* de l'esmentat Laboratori, aquest té una doble actuació: l'una científica, l'altra pràctica.

A) ACTUACIÓ CIENTÍFICA RELATIVA A LES RECERQUES ORIGINALS

Adoptant un mètode físio-psicològic, el Director del Laboratori, Dr. Dwelshauvers, ha dirigit la seva atenció sobre els fenòmens motors i inconscients; així s'explica que el major nombre de treballs siguin consagrats a estudiar els moviments, d'una importància essencial en l'elaboració dels fets de sensibilitat.

Aquests estudis són completament nous i obren nous horitzons a la psicologia experimental.

I) MOVIMENTS SUCCESSIUS, SIMULTANIS I ALTERNATIUS

La finalitat d'aquestes recerques és l'investigar:

- a) el treball diferent dels hemisferis cerebrals;
- b) els disturbis causats per l'activitat dels centres de moviments automàtics i reflexos en el desenrotllament dels moviments voluntaris;
- c) el més breu temps entre dos moviments diferents (per exemple: peu dret i mà esquerra, peu dret i peu esquer, ambdues mans,

etcètera). Les combinacions de moviments, en aquest problema, són múltiples i exigeixen nombrosos experiments;

d) l'efecte de la fatiga i de l'habitud sobre la successió o el conjunt de moviments.

En casos molt freqüents, el moviment que es realitza no correspon a la imatge mental del moviment que el subjecte havia concebut: en aquest cas, la falta de conformitat entre l'acte conscient i les condicions fisiològiques del moviment es reflecteix en il·lusions introspectives.

Respecte al *resultat pràctic*, la importància d'aquestes recerques es manifesta clarament a tothom, sobretot pel que respecta a l'educació dels moviments i de la voluntat (aplicació psico-tècnica).

Més de 4.000 moviments han estat ja registrats des de la inauguració oficial del Laboratori. Aquesta investigació serà continuada.

II) ELS MOVIMENTS INCONSCIENTS COM A MESURA OBJECTIVA DE LA FORMACIÓ DE LA IMATGE MENTAL

Fins avui, la investigació de la imatge mental ha estat confiada únicament a l'observació interna. El Director del Laboratori ha trobat un mètode per estudiar objectivament l'existència d'aquesta imatge. Això és la inscripció dels moviments inconscients dels dits que es manifesten o revelen la seva existència, o *reflex gràfic*, el qual constitueix també un mètode de mesura de la rapidesa de formació d'aquesta imatge, així com de la seva duració.

Aquests curiosos experiments estan encara en curs d'elaboració; els resultats ja obtinguts han sigut comunicats al *Congrés de Psicologia* d'Oxford (jul. 1923) i la *Societat de Biologia* de Barcelona (oct. 1923), junt amb els gràfics corresponents.

Aquest problema havia estat debatut amb viva passió des de Taine, a propòsit de la seva hipòtesi del «polypier d'images»; però els experiments de Ribot, Binet i altres, fins ara realitzats, es mantenen exclusivament en el terreny de l'observació interna. Era no sols desitjable, sinó necessari intentar altres procediments per aclarir aquest difícil problema.

III) MOVIMENTS CONSCIENTS I MOVIMENTS AUTOMÀTICS

Aquesta investigació, els primers resultats de la qual, obtinguts en el període d'organització del Laboratori, han estat explicats pel Dr. Dwelshauvers en el *Congrés de Psico-tècnica* de Barcelona, ha estat continuada, i s'ha comprovat que tenim aquí un procediment per a mesurar la capacitat d'automatització d'un treball muscular, i, per consegüent, un *test* molt útil d'orientació professional.

Les mateixes recerques susciten una qüestió psicològica de gran interès; la influència del *comportament* muscular sobre la formació de la imatge mental. Aquest últim problema és l'objecte de recerques noves sobre la imatge mental i les seves condicions.

Aquí podem trobar l'explicació d'aquest fet curiós, que l'actitud muscular del cos pot exercir una influència sobre la conducta voluntària de l'individu.

IV) RECERQUES SOBRE L'ATENCIÓ ESPONTÀNIA (també completament noves, en col·laboració amb el Dr. Cardó)

Aquestes recerques exigeixen molt de temps i de paciència; no és possible avui l'apreciació dels resultats ja obtinguts.

Han pres part en aquests treballs, durant el curs de 1922-23: el Sr. Dr. G. Dwelshauvers, Director del Laboratori, i la senyora N. Dwelshauvers, ajudanta; el Dr. Cardó, Canonge de la Seu de Barcelona; els Srs. Bonsoms (de la casa de Caritat), J. Alegre (antic alumne del Dr. Claparède a Ginebra, actualment alumne dels Estudis Normals); Ll. Fontanella, Antic, Tarragó, Montaña i Saboya, dels Estudis Normals; les Srtes. Portas, Palau i Font, professores (Escoles de l'Estat i Escoles del Bosc).

No seria possible d'admetre un nombre més considerable de treballadors, no sols pel temps que exigeixen aquestes recerques, sinó també per la falta d'espai del Laboratori, que conté solament dues cambres.

B) ACTUACIÓ PRÀCTICA DEL LABORATORI

I) CONEIXEMENTS TÈCNICS NECESSARIS ALS ALUMNES DELS ESTUDIS NORMALS per llurs treballs experimentals de Psicologia i Pedagogia

1) El *Segon Curs* de Psicologia dels Estudis Normals és completament pràctic. Els alumnes repeteixen tots els experiments clàssics essencials, realitzats per la psicologia experimental en els principals Laboratoris d'Europa i d'Amèrica (mesura de la sensació, temps de reacció, experiments de Ebbinghaus, G. E. Müller, Pieron, etc. sobre la memòria, experiments sobre les associacions d'idees, l'atenció, la imaginació, la relació entre l'atenció i els ritmes orgànics, etcètera, etc.), amb examen dels mètodes i dels resultats.

2) El *Tercer Curs* de Psicologia dels Estudis Normals és dedicat a la Psicologia pedagògica. Cada alumne és obligat a fer un treball original; abans d'empendre els dits treballs, el mètode i el material es proven en el Laboratori; a poc a poc, amb el desenrotllament del treball, els resultats són l'objecte d'un examen amb el Director del Laboratori, qui dóna les indicacions necessàries per a la continuació dels experiments.

Les investigacions, empreses amb els nens (Escola graduada de la Mancomunitat, Domènec i del Bosc) pels deu alumnes del Tercer Curs dels Estudis Normals en l'any 1922-1923, han sigut les següents:

- I. Influència de la Memòria muscular sobre el dibuix.
- II. Recerques sobre el vocabulari català dels nens d'edat diferent.
- III. Percepció d'objectes pels nens petits.
- IV. La memòria de formes senzilles (geomètriques i irregulars).
- V. L'automatisme dels moviments segons l'edat dels nens.
- VI. Recerques sobre el sentiment estètic elemental.
- VII. Recerques sobre l'emoció elemental i el naixement del sentiment moral.

VIII. La narració en els nens petits.

IX. Recerques experimentals sobre la reconstrucció d'un ordre d'esdeveniments pels nens.

X. Com procedeixen els nens per trobar les idees essencials d'una narració.

II) Finalment, el Sr. Bonsoms ha fet amb nens de la Casa de Caritat unes recerques experimentals sobre el problema estudiat en el Laboratori: els moviments conscients i els moviments automàtics.

R. TURRÓ,
Delegat de l'Institut.